

INFORME DE CASTELLAR DEL VALLÈS 2021

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

ÍNDIX

I. CONSIDERACIONS GENERALS	3
II. ASPECTES MÉS DESTACATS DE L'INFORME ANUAL 2021 DEL SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA	3
III. LES ACTUACIONS DEL SÍNDIC A CASTELLAR DEL VALLÈS EN DADES	5
3.1. Queixes i actuacions d'ofici iniciades amb l'Ajuntament de Castellar del Vallès durant el 2021	5
3.2. Queixes i consultes iniciades durant el 2021 en què la persona interessada resideix a Castellar del Vallès.....	8
IV. COMPLIMENT DE LA NORMATIVA EN MATÈRIA DE TRANSPARÈNCIA	13
V. PACTE CONTRA LA SEGREGACIÓ ESCOLAR A CATALUNYA	15
VI. ACCEPTACIÓ I COMPLIMENT DE LES RESOLUCIONS	19
6.1. Resolucions complertes	19
6.2. Resolucions acceptades.....	21

I. CONSIDERACIONS GENERALS

L'informe anual dels municipis amb conveni de visió singular de supervisió té com a objectiu analitzar el tipus de queixes rebudes i tramitades durant l'any 2021 amb relació a l'Ajuntament de Castellar del Vallès, i també els motius pels quals les persones d'aquest municipi han presentat queixes i consultes.

Igual que en anys anteriors, l'informe recull una sèrie de dades estadístiques sobre la tipologia de les queixes i consultes presentades, o tramitades amb l'Ajuntament, en funció de diversos criteris. Així mateix, es poden consultar els resums de les resolucions del Síndic, en funció de si han estat complertes, acceptades o no acceptades per l'Ajuntament al llarg de 2021.

A banda dels apartats estadístics relacionats amb el municipi, l'informe també fa referència a les principals actuacions del Síndic durant el 2021, a l'avaluació del compliment de la Llei de transparència i als treballs relatius al Pacte contra la segregació escolar a Catalunya, de març de 2019, promogut pel Departament d'Educació i el Síndic de Greuges.

Finalment, cal afegir que, fruit de l'impuls de les videoconferències com a conseqüència de les mesures per contenir la pandèmia, el Servei d'Atenció a les Persones Itinerant ha dut a terme un format híbrid de visites, presencials i/o telemàtiques, segons la situació sanitària de cada moment i segons la tria de cada persona, per facilitar la proximitat de la institució en tots els casos.

II. ASPECTES MÉS DESTACATS DE L'INFORME ANUAL 2021 DEL SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA

El 2021 s'ha tornat a superar el rècord de queixes presentades a la institució, prop de 12.000, i se n'han tramitat més de 18.000. També hi ha hagut més de 12.700 consultes i un elevat nombre d'actuacions d'ofici (264). En total, s'han iniciat al voltant de 25.000 expedients, un 14% més que l'any anterior, que ja va ser extraordinari.

A banda d'aquest informe, durant el 2021, d'acord amb la normativa aplicable a la institució, també s'han presentat l'*Informe anual sobre els drets de l'infant 2021*, l'*Informe anual del Mecanisme Català de Prevenció de la Tortura 2021* i l'*Informe anual de transparència 2020*. A més, també s'han lliurat cinc informes monogràfics, entre els quals destaquen *La concessió de l'indult parcial a les persones condemnades per la Sentència 459/2019 del Tribunal Suprem*, *L'educació inclusiva a Catalunya* o diversos informes en matèria de segregació escolar.

PROTECCIÓ DELS DRETS SOCIALS

Un cop més, les actuacions vinculades a les polítiques socials són les que tenen més protagonisme a la institució del Síndic, amb més del 40% de noves queixes i prop del 60% de noves actuacions d'ofici. Quant al dret a la salut, el major impacte de la Covid rau en les afectacions que ha tingut en l'atenció primària i en les llistes d'espera. En aquest àmbit, el Síndic considera que l'abordatge de la situació de l'atenció primària no permet més demora i demana desplegar amb determinació i fermesa el Pla d'enfortiment i transformació de l'atenció primària i comunitària que s'ha endegat. El Síndic també veu imprescindible reclamar a l'Estat l'execució pressupostària dels 9.000 milions d'euros de l'anomenat *fons Covid*, en la part que pertoca a Catalunya.

Pel que fa a la pobresa, el Síndic denuncia que la pandèmia ha fet augmentar la taxa de pobresa a Catalunya i reivindica que és necessari avançar en la redefinició de les prestacions existents i en la configuració d'un nou sistema de protecció més ajustat a les necessitats de persones més vulnerables. També ha denunciat que amb la pandèmia s'han incrementat les dificultats en l'accés i en el manteniment de l'habitatge habitual, la qual cosa fa més evident la insuficiència del parc d'habitatge social existent i el nombre de persones en situació de pobresa energètica.

En educació, el Síndic ha volgut destacar que el Pacte contra la segregació escolar s'està desplegant de manera més lenta del que estava previst i demana que s'abordi de manera decidida i sense dilació la fase de la implementació de les actuacions previstes, particularment dels instruments previstos en el nou decret d'admissió d'alumnat.

DRETS DE LES DONES

I, en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva, s'ha constatat que no totes les dones de Catalunya, com ara les de les regions sanitàries de Lleida i l'Alt Pirineu i l'Aran, poden accedir a la interrupció voluntària de l'embaràs al seu territori. En aquest cas, el Síndic ha demanat implementar sense més retard el dret a la interrupció voluntària de l'embaràs en aquestes regions sanitàries.

En l'àmbit tributari també s'han detectat discriminacions en el cas del tractament fiscal de les quantitats percebudes en relació amb la cura d'infants afectats per càncer o una altra malaltia greu. De l'anàlisi dels casos estudiats, el Síndic ha pogut constatar que per a les funcionàries públiques la reducció de la jornada associada a aquest permís es quantifica com a renda del treball i és objecte de tributació, mentre que el personal no funcionari ho percep com una prestació econòmica i no està subjecte a l'impost de la renda de les persones físiques. En aquest sentit, el Síndic ha demanat al Defensor del Poble que proposi les modificacions legislatives pertinents per garantir l'equitat i la justícia tributària.

DRETS DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT

L'atenció adequada a les necessitats de les persones en situació de vulnerabilitat per raó de dependència o de discapacitat constitueix una part essencial de les polítiques socials i ha de ser una prioritat en una societat avançada que tingui com a objectiu el ple gaudi dels drets de ciutadania de totes les persones que en formen part. En aquest context, el Síndic veu imprescindible modificar els circuits i simplificar els procediments de reconeixement de la situació de dependència i del dret d'accés als serveis i les prestacions econòmiques vinculades, incrementar la dotació de places residencials per a persones amb discapacitat intel·lectual i intensificar les actuacions de les administracions per eliminar les barreres arquitectòniques. També sol·licita una actuació més decidida dels poders públics per facilitar l'accés a les oportunitats laborals d'aquest col·lectiu.

MEDI AMBIENT

En aquest apartat el Síndic ha destacat els centenars de queixes rebudes pel desacord amb la configuració de l'impost sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica, pel sistema de recollida selectiva implantat en diversos municipis o pel rebuig al model establert en el Decret de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables. El Síndic ha recomanat millores a l'Administració tant pel que fa a la configuració de l'impost del CO₂ (com, per exemple, no taxar vehicles que estan donats de baixa), el reajustament de la gestió de residus (adaptant-la a les necessitats de cada barri o municipi) i la necessitat d'elaborar un pla territorial sectorial

d'implantació d'energies renovables i de prioritzar la implantació en sòls degradats o ja alterats.

DRETS CIVILS I POLÍTICS

Arran de l'informe S'haurien de jutjar els polítics per declaracions emeses en exercici del seu càrrec?, aprovat per l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, que planteja, entre d'altres, el necessari tractament polític –no penal– del conflicte, la modificació de delictes com el de sedició, rebel·lió i malversació, la concessió d'indults i el diàleg entre les parts, el Síndic va demanar al Parlament la creació d'una comissió o grup de treball per fer el seguiment i avaluar el nivell de compliment de les mesures que s'hi recullen, la qual encara roman pendent.

DRETS LINGÜÍSTICS

L'establiment d'una quota del 25% de les classes en castellà amb caràcter generalitzat en el conjunt del sistema educatiu interfereix en el marc jurídic vigent i obvia que, d'acord amb les dades disponibles fins ara, el castellà ja és en realitat llengua vehicular en el nostre sistema educatiu. El Síndic alerta que no implementar el model d'immersió lingüística pot comportar un risc de segregació social i lingüística, i afectar negativament la competència en llengua catalana dels infants de famílies no catalanoparlants que no tenen ocasió de parlar-la ni de desenvolupar-la en el seu entorn més proper.

III. LES ACTUACIONS DEL SÍNDIC A CASTELLAR DEL VALLÈS EN DADES

3.1. QUEIXES I ACTUACIONS D'OFICI INICIADAES AMB L'AJUNTAMENT DE CASTELLAR DEL VALLÈS DURANT EL 2021

Seguint la dinàmica dels anys anteriors, l'Ajuntament de Castellar del Vallès ha estat l'administració afectada en un total de 13 queixes.

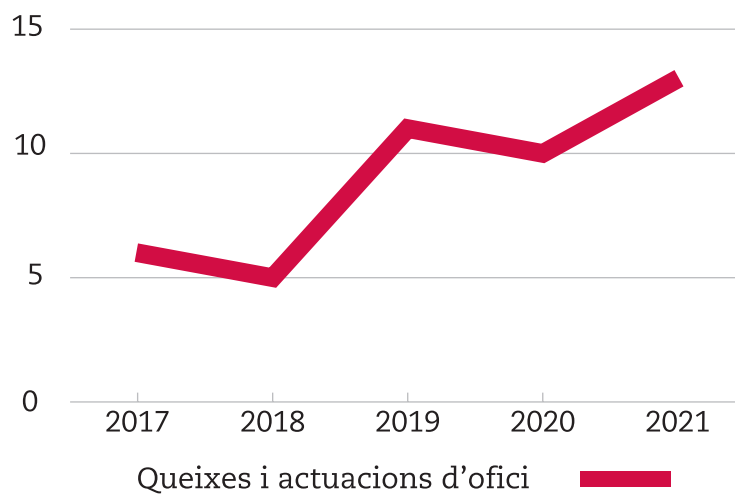
La majoria de les queixes s'han centrat en l'àmbit de d'administració pública i tributs, concretament en temes relacionats amb funció pública (processos selectius, provisió de llocs de treball), procediment administratiu (manca de resposta a una sol·licitud de la persona interessada) i tributs (sistema de fraccionament de l'impost de béns immobles de naturalesa rústica i pagament de la taxa d'ocupació de la via pública en el cas de tancament d'activitats privades a causa de la pandèmia).

En l'àmbit de polítiques territorials, les queixes tenen relació amb temes d'urbanisme i mobilitat (excés de velocitat a la via urbana, millora del trànsit de l'entorn dels centres escolars, compliment de la normativa vigent en matèria de prevenció d'incendis en una parcel·la) i medi ambient (contaminació acústica i estat de manteniment d'uns terrenys).

Pel que fa a consum, s'ha rebut una queixa relacionada amb la facturació de l'aigua i les bonificacions per raons socials.

1. Evolució de les queixes i actuacions d'ofici iniciades amb l'Ajuntament de Castellar del Vallès

	2017		2018		2019		2020		2021	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Polítiques socials	1	16,7	1	20,0	2	18,2	1	10,0	0	0,0
Discriminacions	-	0,0	1	20,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Educació i recerca	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Infància i adolescència	1	16,7	-	0,0	1	9,1	-	9,1	-	0,0
Salut	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Serveis socials	-	0,0	-	0,0	1	9,1	1	10,0	-	0,0
Treball i pensions	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Administració pública i tributs	3	50,0	2	40,0	-	0,0	6	60,0	7	53,8
Administració pública i drets	3	50,0	1	20,0	-	0,0	3	30,0	5	38,5
Tributs	-	0,0	1	20,0	-	0,0	3	30,0	2	15,4
Polítiques territorials	2	33,3	2	40,0	6	54,5	3	30,0	5	38,5
Habitatge	1	16,7	2	40,0	6	54,5	-	0,0	-	0,0
Medi ambient	-	0,0	-	0,0	-	0,0	3	30,0	2	15,4
Urbanisme i mobilitat	1	16,7	-	0,0	-	0,0	-	0,0	3	23,1
Consum	-	0,0	-	0,0	2	18,2	-	0,0	1	7,7
Seguretat ciutadana i justícia	-	0,0	-	0,0	1	9,1	-	0,0	0	0,0
Cultura i llengua	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	0	0,0
Total	6	100,0	5	100,0	11	100,0	10	100,0	13	100,0

En relació amb els terminis de tramitació, i tenint present l'increment del temps d'aquests terminis que es va produir el 2020 a conseqüència, principalment, de la Covid, aquest any 2021 hi ha hagut una important reducció del temps per donar resposta als tràmits, tant en el cas de l'Administració com del Síndic de Greuges de Catalunya.

Tal com ja s'ha destacat en informes anteriors, els terminis de tramitació són dades rellevants per a la ciutadania i són un indicador de com es perceben els serveis que presten les administracions.

2. Temps en dies emprat per l'Ajuntament de Castellar del Vallès, el Síndic i la persona interessada a donar resposta als tràmits requerits durant el període 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Ajuntament de Castellar del Vallès	80,2	177,9	163,4	186,3	52,6
Síndic	27,7	37,4	56,8	66,2	56,5
Persona interessada	1,2	45,5	21,4	87,0	12,9

En relació amb l'estat de tramitació de les queixes, durant l'any 2021 s'han finalitzat 13 actuacions (56,5%). D'aquestes 13, en un 53,8% dels casos s'han detectat possibles irregularitats que o bé s'han corregit en el moment en què el Síndic ho ha comunicat a l'Administració o bé l'Administració n'ha acceptat la resolució un cop el Síndic ha formulat el suggeriment o la recomanació.

Convé destacar, també, que en un 38,5% dels casos no s'ha detectat cap irregularitat en l'actuació administrativa i en un 7,7 dels casos la persona interessada ha desistit de la seva petició.

3. Estat de les queixes en finalitzar l'any

	N	%
Queixes en tramitació	10	43,5
Queixes finalitzades	13	56,5
Total	23	100,0

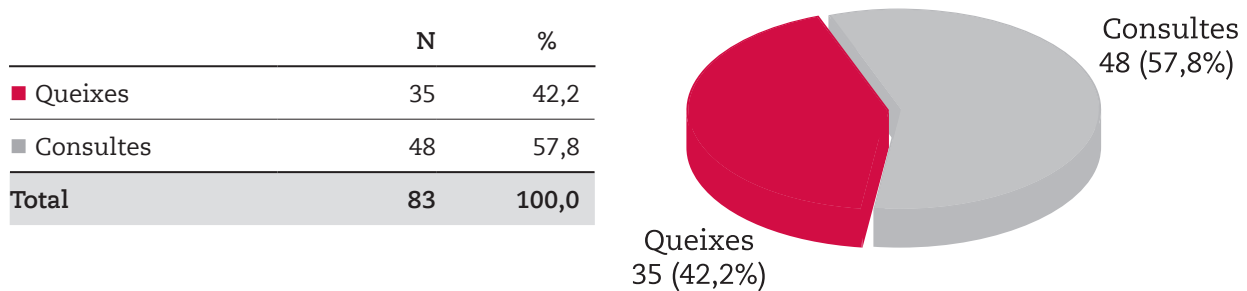
4. Queixes i actuacions d'ofici finalitzades

	N	%
Irregularitat de l'Administració	7	53,8
Es resol el problema	4	30,8
Resolucions acceptades	2	15,4
Resolucions parcialment acceptades	1	7,7
Resolucions no acceptades	-	0,0
No-irregularitat de l'Administració	5	38,5
La persona interessada desisteix	1	7,7
Queixes no admeses a tràmit	-	0,0
Total	13	100,0

3.2. QUEIXES I CONSULTES INICIADAES DURANT EL 2021 EN QUÈ LA PERSONA INTERESSADA RESIDEIX A CASTELLAR DEL VALLÈS

Seguint la dinàmica de l'any 2020, aquest any 2021 hi ha un lleuger augment del nombre de queixes i consultes. Malgrat haver-hi una disminució del nombre de queixes, l'increment es produeix per l'augment en el nombre de consultes.

5. Queixes i consultes iniciades per residents del municipi

La majoria de queixes i consultes de residents a Castellar del Vallès se circumscriuen en l'àmbit d'administració pública i tributs, concretament en temes de funció pública (processos selectius i de provisió de llocs de treball i assetjament laboral), procediment sancionador (pagament de sancions), contractació administrativa i tributari (disconformitat amb l'impost sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica i pagament d'impostos en el cas d'activitats privades tancades a causa de la pandèmia).

En segon terme, hi ha els àmbit de queixes i consultes següents: consum (retard del pagament del bo social, facturació de la llum, de l'aigua, del gas i baixa de serveis de telefonia mòbil), polítiques territorials (millora del trànsit de l'entorn dels centres escolars, protecció de la legalitat urbanística per part de l'Ajuntament, tasques de manteniment i ocupació de la via pública, permisos d'obres) i polítiques socials, com ara salut (llistes d'espera i punts de vacunació Covid), educació i recerca (funcionament de la preinscripció universitària, retard del pagament de beques), infància i adolescència (vacunació i passaport Covid en el cas de menors, ajudes socials) i treball i pensions (curs subvencionat).

6. Queixes i consultes iniciades per matèries

	Queixes		Consultes		Total	
	N	%	N	%	N	%
Polítiques socials	7	20,0%	9	18,8%	16	19,3%
Discriminació	-	0,0%	-	0,0%	0	0,0%
Educació i recerca	1	2,9%	3	6,3%	4	4,8%
Infància i adolescència	1	2,9%	1	2,1%	2	2,4%
Salut	4	11,4%	5	10,4%	9	10,8%
Serveis socials	-	0,0%	-	0,0%	0	0,0%
Treball i pensions	1	2,9%	-	0,0%	1	1,2%
Administració pública i tributs	12	34,3%	13	27,1%	25	30,1%
Administració pública i drets	9	25,7%	10	20,8%	19	22,9%
Tributs	3	8,6%	3	6,3%	6	7,2%
Polítiques territorials	7	20,0%	10	20,8%	17	20,5%
Habitatge	-	0,0%	3	6,3%	3	3,6%
Medi ambient	4	11,4%	3	6,3%	7	8,4%
Urbanisme i mobilitat	3	8,6%	4	8,3%	7	8,4%
Consum	8	22,9%	10	20,8%	18	21,7%
Seguretat ciutadana i justícia	1	2,9%	1	2,1%	2	2,4%
Cultura i llengua	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Altres	0	0,0%	5	10,4%	5	6,0%
Total	35	100,0%	48	100,0%	83	100,0%

7. Evolució de les queixes i consultes iniciades durant els darrers cinc anys

	Queixes	Consultes	Total
2017	21	33	54
2018	40	41	81
2019	38	28	66
2020	40	42	82
2021	35	48	83

A diferència del 2020, aquest any 2021 les dades per gènere i matèria mostren que hi ha hagut més queixes i consultes presentades per dones que per homes.

En el cas de Castellar del Vallès, les dones presenten, majoritàriament, més queixes i consultes en els àmbits de polítiques socials. Els homes, per contra, han presentat més queixes i consultes en l'àmbit de polítiques territorials (urbanisme i mobilitat, habitatge i medi ambient) i consum.

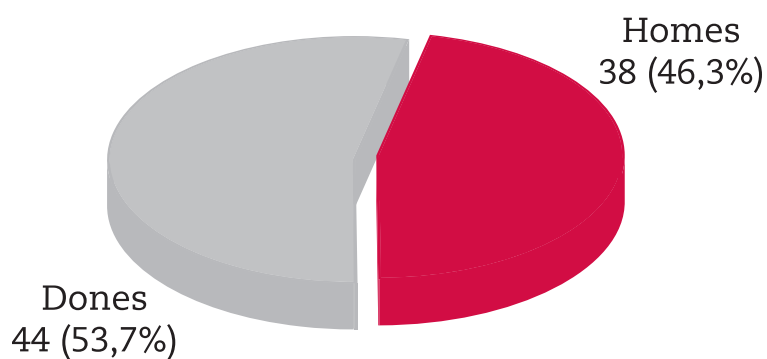
Pel que fa a les queixes i consultes dels àmbits d'administració pública i tributs (sancions, pagament de tributs, etc.) i seguretat ciutadana i justícia (actuació de les forces de seguretat i serveis penitenciaris), homes i dones han presentat el mateix nombre de queixes i consultes.

8. Queixes i consultes procedents de Castellar del Vallès per tipus de persona

	Queixes		Consultes		Total	
	N	%	N	%	N	%
Persona física	34	97,1%	48	100,0%	82	98,8%
Dona	19	54,3%	25	52,1%	44	53,0%
Home	15	42,9%	23	47,9%	38	45,8%
Persona jurídica	1	2,9%	0	0,0%	1	1,2%
Total	35	100,0%	48	100,0%	83	100,0%

9. Queixes i consultes procedents de Castellar del Vallès per gènere i matèria

	Dones		Homes		Total	
	N	%	N	%	N	%
Polítiques socials	12	27,3%	4	10,5%	16	19,5%
Discriminació	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Educació i recerca	3	6,8%	1	2,6%	4	4,9%
Infància i adolescència	2	4,5%	0	0,0%	2	2,4%
Salut	7	15,9%	2	5,3%	9	11,0%
Serveis socials	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Treball i pensions	0	0,0%	1	2,6%	1	1,2%
Administració pública i tributs	12	27,3%	12	31,6%	24	29,3%
Administració pública i drets	9	20,5%	9	23,7%	18	22,0%
Tributs	3	6,8%	3	7,9%	6	7,3%
Polítiques territorials	8	18,2%	9	23,7%	17	20,7%
Habitatge	2	4,5%	1	2,6%	3	3,7%
Medi ambient	2	4,5%	5	13,2%	7	8,5%
Urbanisme i mobilitat	4	9,1%	3	7,9%	7	8,5%
Consum	8	18,2%	10	26,3%	18	22,0%
Seguretat ciutadana i justícia	1	2,3%	1	2,6%	2	2,4%
Cultura i llengua	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Altres	3	6,8%	2	5,3%	5	6,1%
Total	44	100,0%	38	100,0%	82	100,0%

10. Nombre de persones afectades en les queixes i les consultes iniciades durant el període 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Nombre de persones afectades en les queixes	21	41	38	42	35
Nombre de persones afectades en les consultes	33	41	28	42	48
Total	54	82	66	84	83

Les administracions amb les quals s'han tramitat les queixes i consultes procedents de Castellar del Vallès són fonamentalment l'Administració local, tant l'Ajuntament de Castellar del Vallès com els ajuntament d'Alella, Barcelona i Castelldefels.

D'altra banda, es troben també afectades l'Administració autonòmica –i, en concret, els departaments d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, Interior, Presidència, Vicepresidència, Polítiques Digitals i Territori i Recerca i Universitats– i els serveis d'interès general per temes de facturació i qualitat dels serveis.

11. Administracions amb les quals s'han tramitat les queixes procedents de Castellar del Vallès

	Queixes	%
Administració autonòmica	8	36,4%
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural	2	9,1%
Departament d'Interior	1	4,5%
Departament de la Presidència	1	4,5%
Departament de la Vicepresidència i del Polítiques Digitals i Territori	1	4,5%
Departament de Recerca i Universitats	1	4,5%
Departament de Salut	2	9,1%
Administració local	11	50,0%
Ajuntament d'Alella	1	4,5%
Ajuntament de Barcelona	1	4,5%
Ajuntament de Castellar del Vallès	8	36,4%
Ajuntament de Castelldefels	1	4,5%
Serveis d'interès general	3	13,6%
Aigües de Barcelona (AGBAR)	2	9,1%
Naturgy	1	4,5%
Total	22	100,0%

12. Evolució de les queixes i consultes procedents de Castellar del Vallès en els desplaçaments al municipi

	Queixes	Consultes	Total
2017	4	4	8
2018	13	8	21
2019	16	1	17
2020	7	3	10
2021	6	23	29

Pel que fa als desplaçaments al territori, i per adaptar-se a les mesures per a la contenció de la Covid-19, el Servei d'Atenció a les Persones Itinerant ha desenvolupat la seva tasca tant mitjançant desplaçaments presencials com mitjançant videotrucades.

El Síndic de Greuges va rebre un total de 20 trucades en el seu primer desplaçament de forma telemàtica a Castellar el 24 de febrer de 2021. Les persones ateses per l'equip del Síndic per trucada o videotrucada van presentar 5 queixes i van fer 15 consultes. Les problemàtiques plantejades van ser, entre d'altres, temes relacionats amb consum (aigua, telefonia), medi ambient, funció pública, mobilitat, tributari, sanitat, etc. Totes les queixes presentades anaven adreçades a l'Ajuntament de Castellar del Vallès.

En el segon desplaçament a Castellar del Vallès del 19 d'octubre de 2021, el Síndic de Greuges va rebre un total de 9 visites i trucades. Les persones ateses per l'equip del Síndic presencialment a Ca l'Alberola o per trucada o videotrucada van presentar una queixa i van fer 8 consultes. Les problemàtiques plantejades van ser, entre d'altres, temes relacionats amb sanitat, mobilitat, tributari, etc.

El 18 de maig de 2021 es va fer la reunió de seguiment del conveni.

IV. COMPLIMENT DE LA NORMATIVA EN MATÈRIA DE TRANSPARÈNCIA

El Síndic de Greuges té l'encàrrec d'avaluar l'aplicació de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, i presenta cada any un informe al Parlament de Catalunya en què assenyala les mancances detectades i, sobretot, proposa mesures per millorar-ne l'aplicació.

Dins d'aquest informe, l'exercici del dret d'accés a la informació pública rep una atenció especial, i una part rellevant de l'avaluació d'aquest dret es fa mitjançant el test del sol·licitant ocult, que consisteix, en síntesi, a formular una sol·licitud d'accés a informació a diferents administracions i comprovar si es resol i es tramita d'acord amb la norma.

Enguany, en el marc de la funció d'avaluació encomanada al Síndic, i donant continuïtat a la metodologia del test del sol·licitant ocult ja emprada en edicions anteriors, s'ha posat en marxa una prova pilot de presentació de resultats d'avaluació individualitzada, a partir dels resultats del test. El juliol de 2021 es va presentar la guia metodològica de valoració

del test del sol·licitant ocult per a aquesta prova pilot, que es pot consultar en el web del Síndic. La metodologia que es proposa per a l'avaluació del compliment de les obligacions legals en matèria d'accés a informació vol promoure la millora contínua. En aquest sentit, es proposa la revisió del model i de les ponderacions anualment, per assolir nous objectius en la matèria i encaminar el conjunt d'administracions públiques a l'assoliment d'uns objectius comuns per garantir el dret de la ciutadania a una bona administració.

De les 731 administracions o ens a qui s'ha fet arribar el test del sol·licitant ocult, s'han inclòs en la prova pilot 188 subjectes, agrupats en les categories d'ajuntaments de més de 20.000 habitants i de més de 50.000 habitants, ens supramunicipals i dependents de l'àmbit local, Administració autonòmica i ens dependents, universitats i institucions de control i supervisió a les quals fa referència l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

Els ens que formen part de la prova pilot, com és el cas de l'Ajuntament de Castellar del Vallès, han pogut revisar les dimensions que s'analitzen amb els resultats del test del sol·licitant ocult i han rebut, en la darrera fase del projecte, un informe final individualitzat amb les dades quantitatives, els resultats del treball de camp, el model d'oportunitats, fortaleeses, amenaces i febleses, les recomanacions en els diferents àmbits i les observacions que s'han fet durant el treball de camp.

A partir de l'experiència adquirida durant aquest procés i de la col·laboració amb els ens afectats, es valorarà introduir canvis en el model per aplicar-lo l'any següent i mantenir l'objectiu de contribuir a millorar la resposta de les administracions a aquest dret de la ciutadania.

En el cas de l'Ajuntament de Castellar del Vallès, l'anàlisi dels punts forts i els aspectes que es poden millorar mostra un balanç final positiu.

Concretament, respecte als diferents àmbits, cal destacar que,

- **En l'àmbit de la comprensió** l'Ajuntament destaca pel nombre de fortaleeses. Això és així perquè la informació lliurada fa servir un llenguatge entenedor, la informació del tràmit és entenedora i la resolució és comprensible i fa servir un llenguatge planer.

- **Una altre àmbit** on l'Ajuntament destaca especialment per la quantitat de punts forts és el garantista, atès que es constata que s'utilitza un model de resolució formal o una comunicació formal, tal com estableix la normativa, i que la resolució inclou tant la identificació com la signatura de l'òrgan que resol i conté el peu de recurs pertinent.

- **En l'àmbit de l'accessibilitat** també predominen les fortaleeses, especialment pel fet que la sol·licitud es pot presentar per via electrònica, hi ha un formulari específic d'accés a la informació pública i s'hi accedeix en menys de quatre clics. També es pot presentar de manera presencial, la identificació compleix mesures de seguretat baixa d'acord amb l'esquema nacional de seguretat, el formulari de sol·licitud accepta sistemes d'identificació electrònica i hi ha un enllaç directe a la sol·licitud d'accés a la informació pública des del portal de transparència, la seu electrònica o el lloc web propi. Tot i així, és un aspecte que es pot millorar el fet que el motiu de la sol·licitud sigui obligatori.

- **En l'àmbit de l'eficàcia**, es constaten fortaleeses, com ara que la notificació de recepció conté el dia de la recepció, es resol i es lliura la informació en el termini establert per la normativa i la resolució s'ajusta a la llei. Malgrat tot, cal millorar la notificació de recepció perquè inclogui també la informació de l'òrgan responsable de resoldre, la data màxima per resoldre, el sentit del silenci administratiu, la persona responsable de tramitar-la i la informació sobre els recursos pertinents.

- **En l'àmbit de la reutilització i la interoperabilitat**, el formulari de sol·licitud d'accés a la informació pública inclou tant la possibilitat d'escollir la forma com el format en què es vol

rebre la informació i aquesta es lliura en format obert i reutilitzable. Així i tot, caldria donar opció a la persona interessada per definir el format en què vol la informació i informar de les condicions de reutilització de la informació publicada.

■ Addicionalment s'han detectat com a fortaleses el fet que s'informi en el portal de transparència de les resolucions d'accés a la informació pública rebudes i tramitades durant l'any en curs, que la informació del tràmit sigui exhaustiva i completa i que l'Administració lliuri la informació en la meitat del termini establert per la normativa. Així i tot, és recomanable informar les persones interessades, en la resolució o en el lliurament de la informació, que tenen dret a demanar un certificat de reutilització de la informació pública.

V. PACTE CONTRA LA SEGREGACIÓ ESCOLAR A CATALUNYA

El març de 2019, el Departament d'Educació i el Síndic van subscriure el Pacte contra la segregació escolar, conjuntament amb la majoria de municipis de més de 10.000 habitants i dels membres de la comunitat educativa (entitats municipalistes, patronals dels centres concertats, sindicats, federacions d'associacions de famílies d'alumnat i entitats de referència en l'àmbit de l'educació).

En el marc de la reunió de seguiment del pacte del 29 d'octubre de 2020, es va acordar promoure l'adhesió dels ajuntaments de municipis de menys de 10.000 habitants. Durant l'any 2021, 60 nous municipis de menys de 10.000 habitants s'hi han adherit.

L'anàlisi dels nivells de segregació escolar està molt condicionada per la disponibilitat de dades estadístiques sobre la composició social dels centres, que encara és molt limitada. Com a aproximació del nivell socioeconòmic de les famílies, les dades més fiables proveïdes per l'estadística oficial fan referència a la nacionalitat de l'alumnat.

Per mesurar el nivell d'equitat en la distribució de l'alumnat estranger entre centres, s'ha adoptat l'índex de dissimilitud,¹ que mesura la proporció del grup analitzat que (hipotèticament) hauria de canviar d'escola per aconseguir una distribució perfectament igualitària (oscil·la entre 0 i 1, i la situació de perfecta igualtat és 0 i la de màxima desigualtat, 1). Un índex de dissimilitud del 0,5, per exemple, ens indica que, per aconseguir una distribució perfectament equitativa, el 50 % de l'alumnat estranger o de l'alumnat amb necessitats educatives específiques hauria d'estar escolaritzat en altres centres.

En el cas de Castellar del Vallès, el curs 2021/2022 aquest índex és de 0,27 a primària (0,62 a P3) i de 0,13 a secundària (0,32 a 1r d'ESO). Això significa que, per garantir una distribució plenament equilibrada de l'alumnat de nacionalitat estrangera, caldria canviar hipotèticament de centre el 27% d'alumnat de primària i el 13% d'alumnat a secundària. Aquests nivells de segregació se situen per sota de la mitjana del conjunt de Catalunya, que presenta un índex de dissimilitud del 0,39 a primària i del 0,32 a secundària. Les dades reflecteixen una evolució positiva des de la signatura del Pacte contra la segregació escolar (curs 2018/2019) en els nivells de segregació escolar al municipi.

Aquest pacte conté 30 actuacions i més de 180 mesures específiques, que actualment estan en procés de desplegament, i s'hauria d'acabar de desplegar en els propers dos o tres anys.

¹ En el cas de l'anàlisi de la segregació en la distribució de l'alumnat estranger, aquest índex es calcula de la manera següent: $d = \frac{1}{2} \sum \text{esc valor abs (estrescola / estrmunicipi - espescola / espnmunicipi)}$

Arribats a l'equador del període previst per al desplegament, el Síndic valora que el Pacte s'està complint, però també que ho està fent de manera més lenta del que s'havia planificat inicialment. La pandèmia sobrevinguda i el canvi de legislatura, que ha suposat un canvi en l'equip que dirigeix el Departament d'Educació, han estat factors que han alentit el desplegament de mesures.

De les trenta actuacions previstes, n'hi ha quatre que ja s'han acomplert i vint-i-dues que estan en procés d'acompliment. Les mesures implementades més significatives han estat:

- L'aprovació del Decret 11/2021, de 16 de febrer, de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya.

- L'elaboració de l'informe *Estimació del cost de la plaça escolar a Catalunya*.

- L'aplicació de les limitacions a la difusió de dades sensibles (resultats dels centres, dades de composició social dels centres, etc.): la modificació de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, a partir de la Llei 5/2020, de 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic, i l'aprovació del Decret 8/2021, de 9 de febrer, sobre la transparència i el dret d'accés a la informació pública (art. 69.5).

- La creació de la unitat interna de seguiment del Pacte per part del Departament d'Educació.

- La preinscripció telemàtica (oficina electrònica de preinscripció).

- El Pla de millora de les oportunitats educatives (PMOE), que millora els recursos disponibles als centres amb elevada complexitat.

Tot i així, estan pendents d'implementació les mesures següents:

- Desplegament dels principals instruments previstos en el nou decret d'admissió d'alumnat i aprovació de protocol d'ús de la reserva de places: proporció màxima d'alumnat amb necessitats educatives específiques per centre, allargament de la reserva de places fins a inici de curs, etc.

- Millora de la detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques: automatització de la detecció a partir de la incorporació d'un criteri de renda (objectiu: passar d'un 5% a un 25% d'alumnat amb necessitats educatives específiques).

- Aprovació de la convocatòria d'ajuts per a l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives específiques per a centres públics i concertats.

- Instruccions als centres públics i concertats sobre el pagament de quotes.

- Pactes locals de lluita contra la segregació escolar.

Fins ara, els principals esforços s'han adreçat a generar les condicions adequades per al desplegament efectiu del Pacte. La construcció de consensos entre els diferents actors signataris sobre les mesures a desenvolupar, la creació del coneixement tècnic necessari per a la concreció de les mesures previstes (amb l'elaboració de cinc informes extraordinaris que desenvolupen diferents àmbits del Pacte), l'aprovació del marc normatiu necessari per mitjà del nou decret d'admissió d'alumnat o la creació de les estructures departamentals per al desplegament de les mesures van en aquesta direcció.

A partir d'aquest punt, i un cop generades les condicions necessàries, el Síndic alerta sobre la necessitat d'abordar de manera decidida i sense dilació la fase d'implementació

de les actuacions previstes, i particularment de desplegament dels instruments previstos en el nou Decret d'admissió d'alumnat per combatre la segregació escolar. La intensitat amb què es desenvolupi aquesta fase condicionarà la capacitat d'aconseguir canvis estructurals reals.

Davant d'aquest escenari, el Síndic recorda que no és possible combatre la segregació de manera efectiva amb mesures poc decidides. La manca d'una millora estructural en la correcció dels nivells de segregació escolar del sistema educatiu s'explica no només pel caràcter focalitzat de moltes de les mesures adoptades fins ara, sinó, en part també, per la poca intensitat de les polítiques de lluita contra la segregació escolar implementades, especialment a escala local.

El Síndic recorda que no és condició suficient tenir un nou marc normatiu favorable per reduir la segregació escolar perquè a escala local hi ha maneres de desactivar els instruments previstos. El Síndic ha denunciat en nombroses ocasions que en determinats territoris s'ha infrutilitzat la reserva de places per combatre la segregació, tot i que la normativa preveia aquest instrument, o que no s'ha fet un ús efectiu de la zonificació escolar o de les adscripcions, per exemple, tot i que el decret anterior de 2007 ja ho preveia.

En aquest sentit, convé recordar que l'aprovació del nou Decret 11/2021, de 16 de febrer, de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya, estableix un escenari en què els ajuntaments participen de manera activa i efectiva en la planificació educativa, d'acord amb el desenvolupament del principi de corresponsabilitat dels ajuntaments en la programació de l'oferta educativa i en la reducció de la segregació escolar als seus municipis. Aquest principi es tradueix en la configuració d'una arquitectura institucional en el territori per a la planificació educativa i per a la gestió del procés d'admissió d'alumnat que compta amb la participació més intensa de les administracions locals.

L'anterior Decret 75/2007 ja preveia l'escolta dels ajuntaments en la programació de l'oferta, o que aquests poguessin formular propostes en els models de zonificació escolar, a més de participar en les comissions de garanties d'admissió i de desenvolupar actuacions d'informació i de gestió de les sol·licituds d'admissió, preferentment per mitjà de les oficines municipals d'escolarització.

La nova normativa, però, estableix la creació de les taules locals de planificació educativa, integrades pel Departament d'Educació i els ajuntaments, amb àmplies funcions en aspectes com ara la programació anual de l'oferta educativa, l'ampliació, reducció, creació, supressió o fusió de centres de titularitat pública, la delimitació de les zones educatives i de les adscripcions entre centres o l'adopció de les mesures específiques establertes en el Decret per a la reducció de la segregació escolar al municipi, com ara la creació de les unitats de detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques, la determinació de la reserva de places, l'establiment de la proporció màxima d'alumnat amb necessitats educatives específiques o la limitació de les ràtios d'alumnes/grup a partir de l'inici de curs, entre d'altres.

A més, amb el nou decret, s'enforteixen altres òrgans de participació per a la lluita contra la segregació escolar, particularment les comissions de garanties d'admissió i les oficines municipals d'escolarització que tenen la implicació directa dels ajuntaments, ja previstos en el Decret 75/2007.

Durant l'any 2021, el Síndic ha elaborat tres informes en el marc del Pacte contra la segregació escolar. Un d'aquests, presentat el març de 2021, l'*Informe sobre el paper dels ajuntaments en la lluita contra la segregació escolar*, aporta pautes als ajuntaments per millorar la seva participació en la lluita contra la segregació escolar. A més, es va presentar l'*Informe de detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques i ús de la reserva de places. Proposta de desplegament del Decret 11/2021*, el maig de 2021, i l'*Informe sobre l'educació inclusiva a Catalunya*, el setembre de 2021.

Finalment, el Síndic també recorda que cal desplegar en la mesura de les disponibilitats pressupostàries la millora del finançament dels centres públics i concertats prevista en l'estudi del cost de la plaça escolar. Sense abordar el repte del finançament dels centres serà difícil aconseguir canvis estructurals.

Fins ara, tot i que s'havia intentat en nombroses ocasions, no s'havia aconseguit elaborar un estudi del cost de la plaça escolar per les diferents visions existents en l'àmbit educatiu, amb interessos de vegades contraposats entre els diferents actors. La mateixa memòria econòmica del Decret, que es va elaborar a partir d'aquest estudi, és un molt bon punt de partida.

Amb tot, el Síndic també recorda que l'objectiu del Pacte no és la millora del finançament dels centres públics i concertats, sinó combatre la segregació per mitjà de diferents instruments, entre els quals també hi ha la millora del finançament dels centres. Per tant, el Síndic demana al Departament d'Educació que millori el finançament dels centres, però que posi aquesta millora al servei de la lluita contra la segregació, no pas com una condició necessària prèvia per valorar l'adopció de mesures. Altrament, el que estariem fent és incrementar la despesa pública amb el risc de no aconseguir reduir la segregació escolar.

El passat 28 d'octubre de 2021 va tenir lloc al Parlament de Catalunya la sisena reunió de la comissió de seguiment del Pacte contra la segregació escolar. Entre altres acords, en aquesta reunió es va decidir tenir una segona jornada adreçada als municipis, que tindrà lloc durant el primer semestre de l'any 2022.

VI. ACCEPTACIÓ I COMPLIMENT DE LES RESOLUCIONS

6.1. RESOLUCIONS COMPLERTES

AO 00089/2019

Actuació d'ofici relativa a l'ús de pistoles elèctriques Taser per part d'agents de les policies locals

Departament d'Interior
Ajuntament de Castellar del Vallès

La finalitat de l'actuació d'ofici és actualitzar i completar les dades de què es disposa sobre l'ús dels dispositius conductors d'energia (DCE) i conèixer l'ús que es fa del nou protocol aprovat pel Departament d'Interior, la formació que s'ha rebut, les noves policies que s'han dotat d'aquesta nova arma o les que ja no la tenen en servei.

En conseqüència, el Síndic ha demanat als ajuntaments de Catalunya que tenen policia local que informin dels principals canvis que s'han produït dos anys després de la publicació de les conclusions del grup de treball del Parlament de Catalunya sobre la utilització de la policia de les pistoles elèctriques.

A partir de la informació facilitada per cadascun dels ajuntaments i per la Direcció General de la Policia, el Síndic va elaborar un informe monogràfic amb el títol *Expansió, reglamentació i ús de les pistoles elèctriques entre les policies de Catalunya*. L'informe té la finalitat d'actualitzar i ampliar les dades disponibles i de fer una nova diagnosi sobre l'expansió de l'ús que han fet les policies locals de Catalunya dels DCE, les conclusions que es desprenen de l'experiència de les que els han utilitzat, i els treballs i les actuacions que s'han fet per adaptar-se a les noves recomanacions emeses pel Departament d'Interior. L'informe també recull un seguit de recomanacions adreçades tant al Departament d'Interior com als ajuntaments.

Q 02737/2021

Queixa relativa a la demora en fer-se efectiva l'ampliació de trams dels conceptes que es detallen en la factura de l'aigua corresponent a un domicili de Castellar del Vallès

Ajuntament de Castellar del Vallès

La promotora de la queixa exposava que havia enviat un correu electrònic a l'Ajuntament en què demanava un justificant sobre una consulta que havia fet a SOREA i amb relació a la qual havia presentat documentació perquè es pogués tramitar la seva sol·licitud de gaudir de bonificacions en la factura de l'aigua.

El Síndic va demanar a l'Ajuntament que l'informés sobre les actuacions dutes a terme arran d'aquest correu electrònic i sobre l'estat de tramitació de la sol·licitud presentada per la promotora.

L'Ajuntament ha informat que l'ampliació de trams s'aplica a partir de la data de sol·licitud, és a dir, des del desembre de 2020, atès que no consta cap més sol·licitud anterior.

Q 03806/2021**Queixa relativa a l'aparcament de vehicles sobre la vorera d'un carrer de Castellar del Vallès en l'horari d'entrada i sortida d'alumnes d'una escola pròxima**Ajuntament de Castellar del Vallès

El Síndic va demanar a l'Ajuntament que l'informés sobre les actuacions que ha dut a terme per evitar la situació exposada, sobre quants policies locals i/o agents cívics estan destinats a controlar aquesta zona i en quins intervals de temps ho fan, sobre els motius pels quals no és possible instal·lar pilones i sobre si s'ha valorat instal·lar alguna altra mesura dissuasiva per garantir la seguretat dels vianants, tenint en compte que es tracta d'una zona escolar.

L'Ajuntament ha informat que es faran actuacions per reduir, tant com es pugui, l'estacionament indegut sobre les voreres al voltant d'aquesta escola.

Q 06064/2021**Manca de resposta de diversos escrits que ha presentat una persona a l'Ajuntament de Castellar del Vallès en representació del col·lectiu majoritari de la Policia Local**Ajuntament de Castellar del Vallès

El Síndic va demanar a l'Ajuntament que l'informés de la resposta que havia facilitat a cada escrit presentat per la persona interessada.

L'Ajuntament ha informat que les demandes formulades per la persona interessada queden respostes amb l'Acord de la mesa sectorial de la Policia Local per a la millora de les condicions laborals i econòmiques del col·lectiu de la Policia per al període 2021-2023, de data 2 de novembre de 2021.

6.2. RESOLUCIONS ACCEPTADES

AO 00267/2018

Actuació d'ofici per promoure el Pacte contra la segregació escolar i fer-ne un seguiment

Departament d'Educació
Ajuntament de Castellar del Vallès

El Pacte contra la segregació escolar a Catalunya, de març de 2019, promogut pel Departament d'Educació i el Síndic de Greuges, va comptar amb el suport de la majoria d'agents de la comunitat educativa i també d'administracions locals de municipis de més de 10.000 habitants.

Pel que fa a la intervenció de les administracions locals, l'informe *El paper dels ajuntaments en la lluita contra la segregació escolar* planteja tres àmbits clau en què els ajuntaments han d'assumir un lideratge especial: el desplegament del nou decret d'admissió d'alumnat, l'adequació dels sistemes d'informació municipal per combatre la segregació escolar i la promoció de pactes locals.

En el marc del Pacte contra la segregació escolar a Catalunya, el Síndic ha demanat a l'Ajuntament que analitzi l'informe esmentat i que, en la línia del que planteja, incorpori millores en els sistemes d'informació municipal per combatre la segregació escolar i promogui un pacte local contra la segregació escolar, que defineixi criteris i mesures per combatre aquest fenomen en el municipi, a partir de la participació i el treball compartit dels agents de la comunitat educativa, i amb el col·laboratge del Departament d'Educació.

AO 00042/2018

Actuació d'ofici relativa a l'existència d'àrees d'oci per a adolescents en municipis de més de 20.000 habitants

Ajuntament de Castellar del Vallès

En el marc d'un estudi sobre les condicions d'accessibilitat en les instal·lacions de les àrees de joc infantil dels parcs a Catalunya es va concloure que els adolescents d'entre tretze i divuit anys en termes generals no són tinguts en compte per les administracions locals com a usuaris potencials i preferents de les àrees de joc i parcs i que, per tant, no hi ha espais ni instal·lacions especialment dissenyats per a aquest col·lectiu.

D'acord amb això, el Síndic ha obert una actuació d'ofici per estudiar l'existència d'àrees d'oci per a adolescents en els municipis de més de 20.000 habitants que van formar part de l'estudi esmentat. També interessa conèixer si els espais municipals adreçats als adolescents són espais inclusius i accessibles.

El Síndic s'ha posat en contacte amb els diversos municipis per demanar informació sobre les diverses variables que vol estudiar, a fi de poder fer el seguiment d'aquesta qüestió en una actuació d'ofici posterior.

Q 05790/2020

Disconformitat d'un treballador municipal amb la negativa a concedir-li el mes de juliol de vacances

Ajuntament de Castellar del Vallès

El promotor de la queixa, treballador de l'Ajuntament de Castellar del Vallès, manifestava la seva disconformitat amb la impossibilitat de gaudir l'any 2020 de les vacances al mes de juliol, tot i haver aportat la documentació escaient que motivava la seva petició de poder-les gaudir en aquelles dates.

Després d'estudiar detalladament l'assumpte, el Síndic va demanar a l'Ajuntament que donés les ordres oportunes perquè, en endavant, sense descuidar les raons organitzatives i de servei, davant de supòsits en què les persones afectades esgrimeixen raons suficientment fonamentades a l'hora de sol·licitar un període determinat de gaudi de les seves vacances, s'adoptin mesures més flexibles, normativament permeses, per poder conjugar tots els interessos en joc, tant dels treballadors com del servei públic que presten. L'Ajuntament ha acceptat aquest suggeriment.

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

Síndic de Greuges de Catalunya
Passeig Lluís Companys, 7
08003 Barcelona
Tel 933 018 075 Fax 933 013 187
sindic@sindic.cat
www.sindic.cat

